

Dosarul nr. 2ra-447/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, O. Cojocaru)

DECIZIE

3 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Constantin Poalelungi
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe
Acțiuni „Oxana-M” împotriva lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi cu privire
la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral
împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost admis apelul declarat de Constantin Poalelungi, casată parțial hotărârea
din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă în această parte o
nouă hotărâre

constată:

La 29 iunie 2018, SA „Oxana-M” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi cu privire la repararea
prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că prin sentința definitivă și irevocabilă din
6 martie 2017 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău pe cauza penală privind
învinuirea lui Sergiu Bujor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5),
art. 361 alin. (2) lit. b), d), art. 290 alin. (1) Cod penal, Ion Jaloba în săvârșirea
infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal, Eduard Jitari în săvârșirea
infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) Cod penal, Constantin Poalelungi în
săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) Cod penal, au fost recunoscuți
vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) Cod penal Eduard
Jitari și Constantin Poalelungi cu stabilirea pedepsei sub forma de amendă în
mărime de 225 unități convenționale, echivalentul a 4 500 de lei.

A menționat că prin aceeași sentință acțiunea înaintată de SA „Oxana-M”
împotriva lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi cu privire la repararea

prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată a fost admisă în principiu.

A comunicat că valoarea daunelor declarată de SA „Oxana-M” în cadrul cauzei penale nr. 2015022856 constituie suma de 5 000 000 de lei.

Totodată, a precizat reclamanta că bunurile ce fac obiectul unei proceduri penale (ceasuri marca „Omega”) au fost deteriorate, fiind necesară restaurarea aspectului comercial.

Astfel, pentru ceasul marca „Omega” model 23113491006001 suma totală de restaurare a constituit 18 250 de lei, pentru ceasul marca „Omega” model 23120422206001 – 19 514 de lei, pentru ceasul marca „Omega” model 43160412113001 – 20 439 de lei, pentru ceasul marca „Omega” model 46142002 – 18 547 de lei, iar în total suma de 76 750 de lei.

A considerat că prin acțiunile ilegale ale părților, persoanei juridice SA „Oxana-M” i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil, întrucât a fost știrbită grav onoarea și reputația profesională, fapt pentru care urmează a fi reparat prejudiciul moral cauzat, exprimat în echivalent bănesc în sumă de 100 000 de lei, ca rezultat al privării ilegale de drepturile garantate de lege.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 3126 alin. (2), 284, 1398, 1422 Cod civil, art. 20, 46 din Constituția RM, Protocolului adițional nr. 1 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” a prejudiciului material în mărime de 76 750 de lei cauzat prin infracțiune și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 1 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” cu titlu de prejudiciu material suma de 76 750 de lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

A fost încasată în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2402,5 de lei.

Prin decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Constantin Poalelungi, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” a prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea SA „Oxana-M” privind încasarea din contul lui Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 30 decembrie 2019, Constantin Poalelungi a declarat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca

neîntemeiată și ilegală, pe motiv că nu a comis acțiuni directe în vederea deposedării de careva bunuri.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 323 Cod penal.

A subliniat recurentul că nu a sustras careva bunuri materiale de la SA „Oxana-M” și nu poate purta răspundere pentru acțiuni ilicite cu vinovăție directă în vederea sustragerii anumitor bunuri.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 30 decembrie 2019 împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, SA „Oxana-M” înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi, a solicitat încasarea de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” a prejudiciului material în mărime de 76 750 de lei cauzat prin infracțiune și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea parțial și a încasată în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” cu titlu de prejudiciu material suma de 76 750 de lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 de lei. În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată. A fost încasată în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2402,5 de lei.

Judecând apelul declarat de către Constantin Poalelungi, instanța de apel a admis apelul, a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” a prejudiciului moral în sumă

de 20 000 de lei și a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea SA „Oxana-M” privind încasarea din contul lui Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 de lei. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, se constată că instanța de apel la adoptarea soluției sale prin care a constatat temeinicia cerinței cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 76 750 de lei cauzat prin infrațiune, a lăsat incert faptul că prin sentința din 6 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, instanța de judecată a considerat prematură punerea pe seama lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi obligația de reparare a prejudiciului material devreme ce de atacul tâlhăresc, urmare căruia au fost sustrate și cele 4 ceasuri depistate la inculpații Eduard Jitari și Constantin Poalelungi, sunt învinuiți și alte persoane, care nemijlocit le-au sustras și cărora ulterior le-ar reveni obligația de reparare a prejudiciului cauzat părții vătămate (f. d. 16).

Or, aceste aspecte sunt cu atât mai importante cu cât prezenta cerere de chemare în judecată înaintată de către SA „Oxana-M” conține aceleași temeuri ca și acțiunea civilă înaintată în cadrul dosarului penal de învinuire a lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi.

Mai mult, instanța de apel menținând hotărârea primei instanțe din 1 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Central, în partea prin care a fost încasată în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi în beneficiul SA „Oxana-M” cu titlu de prejudiciu material suma de 76 750 de lei, nu a elucidat nici faptul că prin sentința de condamnare din 6 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani a lui Constantin Poalelungi a fost constatat că acesta, la rugămintea cunoscutului său Daniel Bolteanco s-a oferit să primească la păstrare 3

ceasuri de model „Omega” și tot lui Daniel Bolteanco le-a returnat la cerința acestuia, fapt recunoscut de acesta în cadrul examinării cauzei penale (f. d. 8).

În speță, însă, se solicită și s-a încasat prin hotărârile instanțelor de judecată ierarhic inferioare în mod solidar de la Eduard Jitari și Constantin Poalelungi prejudiciul pentru repararea a 4 ceasuri de model „Omega”.

Împrejurările descrise urmau a fi cercetate minuțios de către instanța de apel, în vederea stabilirii certe și definitive a circumstanțelor relevante pentru soluționarea justă a cauzei.

Drept urmare, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În respectivul sens, se accentuează că prin neexpunerea de către instanță asupra tuturor argumentelor și probelor invocate, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 -241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitriju judecătorec și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar.

Pe de altă parte, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natură să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Totodată, instanța de recurs relevă că deși decizia instanței de apel a fost contestată doar de către Constantin Poalelungi, având în vedere că cauza a fost examinată de către instanța de apel prin prisma instituției solidarității, adică prin aspectul răspunderii prin pluralitate de subiecte ca parte a raportului juridic, se impune casarea integrală a deciziei instanței de apel.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Constantin Poalelungi.

Se casează decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Oxana-M” împotriva lui Eduard Jitari și Constantin Poalelungi cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu